

ماه می ۲۰۰۸ میلادی

افغانستان بعد از بیشتر از دو دهه جنگ، تحولات عظیم سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را با عطف توجه جهانیان در سال ۲۰۰۲ میلادی آغاز نمود. پیشرفت های حاصله تا حال تشویق کننده بوده اما چالش های بزرگی هنوز پابرجا اند.

استراتژیی انکشاف ملی افغانستان از طرف حامد کرزی، رئیس جمهور افغانستان بتاريخ ۲۱ اپریل ۲۰۰۸ میلادی توشیح گردید. بتاسی از استراتژیی متذکره، کشور های کمک کننده بخش قابل ملاحظه کمک های خود را از طریق دولت جمهوری اسلامی افغانستان مصرف خواهند کرد. تدابیر مقدماتی اتخاذ گردیده تا کنفرانس بین المللی در ماه جون در شهر پاریس تدویر یابد و قرار است که استراتژیی متذکره به کشور های کمک دهنده ارایه شود. دولت برای برآورده ساختن همه جانبه نیازمندی های امنیتی، اداری و انکشافی افغانستان، استراتژیی پنج ساله یی را ترتیب نموده است که استراتژیی متذکره از دیده گاه، اصول و اهداف دولت افغانستان در زمینه تعهدات آن برای تحقق اهداف انکشافی هزاره الی سال ۲۰۲۰ و تطبیق معیار های توافقنامه افغانستان بازتاب میابد. توافقنامه افغانستان در نتیجه مشوره های دولت افغانستان با سازمان ملل متحد و جامعه بین المللی در کنفرانس لندن در سال ۲۰۰۶ ترتیب گردید و در چارچوب همکاری بین المللی با افغانستان را در خلال پنج سال آینده ایجاد مینماید. توافقنامه افغانستان مبین تعهدات سیاسی عاقدین آن بوده و کدام میثاق حقوقی را تشکیل نمی دهد.

از سال ۲۰۰۲ بدینسو، بیشتر از ۶ میلیون طفل به مکتب برگشته و اقتصاد کشور به رشد خود ادامه داده است. رشد اقتصادی در سال ۲۰۰۷/۲۰۰۸ تخمیناً به ۱۳,۵ در صد بالغ گردیده است. اما هنوز هم اکثریت افغانها در فقر وخیم بسر میبرند که به آب صحی آشامیدنی و یا برق دسترسی نداشته و فرصت های مبنی بر بهبود زنده گی خود را بدست نیاورده اند.

ارزیابی مستقلی که از طرف پوهنتون جان هاپکینز صورت گرفت وانمود میسازد که کیفیت خدمات صحی از سال ۲۰۰۴ الی سال ۲۰۰۷ به میزان ۳۲ درصد بهبود یافته است و تعداد مریضانی که خدمات صحی دسترسی پیدا کرده اند به بیشتر از سه بار افزایش یافته است. همچنان سروی خانوار که در این اواخر توسط پوهنتون متذکره بصورت مستقل صورت گرفته است، نشان میدهد که میزان وفيات اطفال کمتر از ۵ سال در افغانستان از رقم تخمینی ۲۵۷ طفل فی ۱۰۰۰ تولدات زنده در سال ۲۰۰۱ به ۱۹۱ طفل فی ۱۰۰۰ تولدات زنده در سال ۲۰۰۶ کاهش یافته است. کاهش متذکره به این معنی است که در مقایسه به زمان طالبان، حالادر وفيات سالانه اطفال، تقریباً ۸۰۰۰۰ نفر کاهش بعمل آمده است.

تنها ۱۳ درصد افغانها به آب صحی آشامیدنی، ۱۲ درصد به تسهیلات بهداشتی کافی، و صرف ۶ درصد به انرژی برق دسترسی دارند. از جمله تخمیناً ۲۶,۶ میلیون ن افغان، در حدود ۷۰ درصد مردم از طرف اداره مواد غذایی وزراعت ملل متحد، از نظر غذایی غیر مصئون تلقی میگردند و میلیون ها نفر در این اواخر بنا بر افزایش قیم، از نظر غذایی خیلی غیر مصئون گردیده اند. تنها ۴۰ در صد مکاتب دارای تعمیر بوده و اکثریت

سرك های عمومی کشور نیازمند ترمیمات اند. اوسط توقع حیات ۴۳ سال است (در مقایسه با ۵۹ سال در سایر کشور های کم عاید جهان).

بانك جهانی و افغانستان

افغانستان در سال ۱۹۵۵ میلادی، عضویت بانك جهانی را کسب نمود. بعد از تهاجم شوروی سابق به افغانستان در سال ۱۹۷۹، فعالیت بانك جهانی در افغانستان متوقف گردیده و دفتر دایمی آن در کابل مسدود شد، اما آن بانك به کمک های خود با افغانها از طریق دفتر خود در کشور همسایه پاکستان ادامه داد. بانك جهانی فعالیت های خود را در ماه می ۲۰۰۲ میلادی در افغانستان مجدداً آغاز کرد تا در رفع نیازمندی های عاجل فقرا کمک نموده و در ضمن با دولت در زمینه توسعه سیستم اداری لژم برای انکشاف دراز مدت سرتاسری کشور، مساعدت نماید.

قبل از سال ۱۹۷۹، بانك جهانی ۲۱ قرضه بدون مفاد را که بنام کریدت ها یاد میگردد، در عرصه های مختلف بشمول سکتور تعلیمات، سرك ها و زراعت به افغانستان فراهم نموده بود. از جمله ۲۳۰ میلیون دالر امریکایی کریدت که توسط اداره انکشاف بین المللی منظور گردیده بود، ۸۳ میلیون دالر آن پرداخته شده و پرداخت ۱۴۷ میلیون دالر آن بعداً فسخ گردیده بود. افغانستان مبلغ ۹۲,۲ میلیون دالر امریکایی را به اداره انکشاف بین المللی بازپرداخت نمود و الی ماه جون ۱۹۹۲ در تادیات قروض خود تاخیر نداشت که بعد از آن اجرای تادیات خود را قطع نمود.

در سال ۲۰۰۳، افغانستان توانست تا مقروضیت خود از بانك جهانی را تصفیه نماید که قسماً کشور های جاپان، بریتانیا، ناروی و ایتالیا در آن کمک نمودند. وجوه دیگر از صندوق بازسازی افغانستان که از طرف مراجع تمویل کننده مختلف تشکیل و توسط بانك جهانی اداره میگردد، در تصفیه باقیات قروض متذکره کمک نمودند که بدین صورت افغانستان توانست واجد شرایط دریافت قرضه و کمکهای بلاعوض برای پروژه های گردد که هدف از آن کمک برای برآورده ساختن نیازمندی های دراز مدت انکشافی آنکشور است.

صندوق بازسازی افغانستان بحیث یکی از منابع عمده تمویل بودجه جاری کشور و کمک سرمایه گذاری در افغانستان تبارز نموده است. تا اکنون، بیشتر از ۲,۴ میلیارد دالر امریکایی توسط ۲۷ مرجع تمویل کننده به صندوق متذکره کمک گردیده است.

از سال ۲۰۰۲ بدینسو، بانك جهانی ۳۷ پروژه را که تقریباً در حدود ۱,۶۵ میلیارد دالر امریکایی میگردد تعهد نموده است. بیشتر از يك میلیارد تعهدات بانك جهانی را کمک های بلاعوض و ۴۳۶,۴ میلیارد دالر آنرا قرضه های بدون مفاد و یا کریدت تشکیل میدهد. سه فعالیت حمایتی بودجه و پروژه های اضطراری فواید عامه، اعمار زیربنا، و بازسازی اقتصادی و مرحله اول پروژه های انکشاف دهات و اداره عامه تا حال تکمیل شده اند. تعهدات به ارزش ۲۷۰ میلیون دالر امریکایی در سال مالی ۲۰۰۹ میلادی (از جولای ۲۰۰۸ الی جون ۲۰۰۹ میلادی) بصورت تام بشکل کمک های بلاعوض خواهد بود. پروژه های تمویل شده بانك جهانی اکثراً معیشت مردم روستا ها را ذریعه فراهمی فرصت های کاریابی، بازسازی زیربنا، تعلیمات و خدمات صحی ابتدائی حمایت میکند.

استراتیژی بانک جهانی

در ماه می ۲۰۰۶ میلادی، بورد هیئت اجرائیوی بانک جهانی استراتیژی موقت جدید برای افغانستان را تحت بحث قرار دادند که فعالیت های آن بانک طی دو سال آینده بتاسی از آن صورت خواهد گرفت و با استراتیژی موقت انکشاف ملی افغانستان هماهنگی دارد.

کمک بانک جهانی بر اساس استراتیژی موقت اندکی با استراتیژی حمایت انتقالی آن تفاوت دارد تا تمرکز بیشتر بر اقتصاد دهات صورت گرفته بتواند.

در استراتیژی موقت، برنامه کمک بلاعوض به ارزش الی ۵۴۰ میلیون دالر امریکایی در طی دو سال متذکره در نظر گرفته شده است که با تعهد ۵ ساله بانک جهانی به ارزش ۱٫۲ میلیارد دالر امریکایی در ماه جنوری سال ۲۰۰۶ میلادی طی کنفرانس لندن، مطابقت دارد.

استراتیژی بانک جهانی بر موارد ذیل تمرکز دارد:

- ارتقای ظرفیت و حسابدگی دولتی جهت تامین عرضه خدمات مناسب، قابل دسترس و کافی
- بهبود معیشت دهاتی و تقویه اقتصاد دهات
- تقویه رشد سکتور خصوصی رسمی، عصری و رقابتی

دستاوردهای بانک جهانی

از سال ۲۰۰۲ بدین سو، بیشتر از ۶ میلیون متعلم و معلم در افغانستان بالثر کمپاین اشتراك در مکاتب که توسط مراجع تمویل کننده به آن کمک صورت گرفت، به مکتب برگشته اند. تعداد شمولیت در مکاتب بیشتر از حدود متوقعه بوده است و بانک جهانی در بازسازی مکاتب ابتدائیه و آموزش معلمین کمک کرده است و در ضمن برای تقویه وزارت های معارف و تحصیلات عالی مساعدت تخنیکي فراهم نموده است.

برنامه همبستگی ملی و برنامه اضطراری ملی دستیابی روستاها از جمله برنامه های پیشگام دولت افغانستان برای کاریابی و بهبود سرك ها و سایر تسهیلات زیربنایی در تمام کشور اند. بانک جهانی بزرگترین تمویل کننده برنامه همبستگی ملی بوده و تا حال فعالیت های شورا های انکشافی منتخب در بیشتر از ۲۰۰۰۰ قریه در ۳۴ ولایت افغانستان را حمایه نموده است. بیشتر از ۳۵۰۰۰ پروژه های محلی تمویل گردیده که از آنجمله ۱۸۰۰۰ پروژه تکمیل شده اند. تقریباً ۸۸ در صد پروژه های محلی برای زیربنا می باشد مانند آبیاری، سرك های دهات، تامین برق و آب آشامیدنی که همه برای احیای اقتصاد، ثبات و حکومتداری در دهات لژمی اند.

برنامه اضطراری ملی دستیابی روستا ها سبب فراهم اوری و عرضه خدمات اساسی را در دهات افغانستان میگردد. از طریق ان برنامه بیشتر از ۳۵۰۰ کیلومتر سرك های دهاتی و ۶۰۰۰ متر ساختار های آب رو، پل چك و پل ها بهبود یافته اند. هشت میدان های هوایی شهر های مختلف تا حال بازسازی گردیده اند.

پروژه تامین و ادامه عرضه خدمات قرضه های كوچك بیشتر از ۱۲۴ میلیون دالر امریکایی، بشمول ۸۳,۹۱ میلیون قرضه را در خلال چهار سال فعالیت خود فراهم نموده است. حالا ۱۵ مؤسسه قرضه دهنده كوچك وجود دارد که شبکه آن مشتمل بر بیشتر از ۲۶۱ شعبه در ۲۳ ولایات است و بیشتر از ۴۲۲۰۰۰ مشتری حسابات پس انداز و قرضه دارند. ۶۵ درصد مشتریان زنان بوده و میزان بازپرداخت قرضه ۸۵ درصد است. این سكتور حالا برای بیشتر از ۴۲۰۰ افغان زمینه کار را مهیا ساخته است. بیشتر از ۶۱۰ افغان در سكتور قرضه های كوچك آموزش فراه گرفته اند. سكتور متذکره قبلاً بصورت مجموعی، ۹۰ درصد مصارف خود را از عواید فعالیت های قرضه خود تامین میکند. چهار مؤسسه قرضه دهنده تا اکنون به خود کفایی عملیاتی رسیده و قرار است که اکثریت مؤسسات دیگر آن الی اخیر سال ۲۰۰۸ خود کفا گردند.

کار بازسازی تونل سالنگ در جولای ۲۰۰۴ تکمیل گردید که در نتیجه تونل ۲,۷ کیلومتری سالنگ بروی ترافیک دوطرفه دوباره گشایش یافت. قابل ذکر است که این راه از سال ۱۹۹۷ الی بازسازی آن مسدود بود. همچنان تونل سالنگ، مرتفع ترین تونل در جهان بوده که شهر کابل را با هشت ولایت شمال و کشور های تاجکستان و ازبکستان متصل میسازد.

شبکه مخابراتی دولت افتتاح گردیده و زمینه دسترسی به انترنت و خدمات مخابراتی صوتی را بشمول اتصال لین های فاصله دور و بین المللی برای بیشتر از ۳۰,۰۰۰ مأمورین دولت در کابل و ولایات افغانستان تامین مینماید. سیستم جدید نظارت از طیف های رادیویی برای تامین استفاده مناسب از طیف های رادیویی در افغانستان نصب گردید. همه مراکز ولایات اکنون میتوانند با رئیس جمهور و وزرا در کابل بطور مصور(کنفرانس ویدیویی) صحبت نمایند. برعلاوه، برای شبکه مخابرات والیان ولایات از زیربنای شبکه مخابراتی دولتی استفاده بعمل می آید.

با وجود خرابی فزاینده محیط و شرایط تجارت در افغانستان که مانع ورود سرمایه گذاری مستقیم خارجی به این کشور میگردد، برنامه سهولت تضمین سرمایه گذاری در همکاری با اداره تضمین سرمایه گذاری چند جانبه بانک جهانی پیشرفت بطی اما مداوم داشته است. تا حال، مجموعاً سه تضمین از طریق برنامه متذکره صادر گردیده است که سكتور های زراعت، دواسازی، مالی و مخابرات را در بر میگیرد. سرمایه گذاری مجموعی پروژه ها تحت برنامه متذکره تقریباً به ۱۰۴ میلیون دالر امریکایی بالغ میگردد که در نتیجه ۸۳۰ شغل جدید ایجاد شده است.